

”

Самойленко О., Брюховецька І., Шевченко А. Професійно-педагогічна самореалізація майбутнього фахівця у контексті формування акмеологічної компетентності. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2024. Том 12, № 6. С. 47-51. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i6-007>.

Samoilenko O., Briukhovetska I., Shevchenko A. Profesiino-pedahohichna samorealizatsiia maibutnoho fakhivtsia u konteksti formuvannia akmeolohichnoi kompetentnosti [Professional-pedagogical self-realization of future professionals in the context of acmeological competence formation]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2024. Vol. 12, No 6. S. 47-51. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i6-007>.

УДК 378

DOI: 10.31110/2616-650X-vol12i6-007

Оксана САМОЙЛЕНКО¹, Ірина БРЮХОВЕЦЬКА², Андрій ШЕВЧЕНКО³¹Дніпровський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом, Україна²Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Україна³Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна¹<https://orcid.org/0000-0002-2305-4111>

samoilenckooxana@gmail.com

²<https://orcid.org/0009-0004-6694-4570>

irynabruhovecki@gmail.com

³<https://orcid.org/0000-0002-9777-8841>

affb73@gmail.com

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ АКМЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. У статті досліджуються деякі аспекти професійно-педагогічної самореалізації майбутнього фахівця-педагога у контексті формування акмеологічної компетентності, що і зумовлено метою дослідження. Авторами наголошується, що сучасний освітній простір повинен бути зорієнтований на розвиток особистості майбутніх педагогів, де одним із центральних аспектів цього процесу є професійно-педагогічна самореалізація. У цьому контексті особливо актуальною стає проблема формування акмеологічної компетентності – здатності досягати вершини у професійній діяльності. Завдання закладу вищої освіти, на науковий погляд авторів – розкрити та розширити смисловий простір соціуму, де майбутній педагог зможе здійснити власний життєвий, духовний, професійно-педагогічний вибір, що зумовить освоєння професії та дозволить оптимально самореалізуватись у ній. Відтак, професійно-педагогічна самореалізація майбутнього педагога передбачає постійний розвиток педагога як особистості та фахівця на основі удосконалення професійних якостей, здібностей, компетенцій та здатна спонукати до пошуку нових можливостей впровадження інноваційних підходів до навчання. Саме акмеологічна компетентність здатна охоплює широкий спектр навичок та знань, які необхідні майбутньому педагогу для досягнення успіху у його професійній діяльності (критично мислити, аналізувати, рефлексувати, взаємодіяти, працювати у команді, застосовувати сучасні технології). Запропоновано практичний зміст підготовки майбутніх педагогів, що спрямований на проактивну участь у заняттях, організації самостійної та індивідуальної роботи, організації науково-методичних семінарів, колоквіумів, тренінги особистісно-професійного розвитку на теми «Самоудосконалення особистості майбутнього педагога», «Самоідентичність педагога», «Самореалізація педагога» та ін. Перспективами подальших досліджень є вивчення впливу впровадження нових педагогічних підходів, методів та технологій на розвиток самореалізації та акмеологічної компетентності у майбутніх фахівців-педагогів.

Ключові слова: заклад вищої освіти; професійно-педагогічна підготовка майбутнього фахівця; акмеологія; акмеологічна компетентність; самореалізація майбутнього педагога; самоідентичність педагога; самоудосконалення професійної діяльності; практичний зміст підготовки майбутніх педагогів.

Oksana SAMOILENKO¹, Iryna BRIUKHOVETSKA², Andriy SHEVCHENKO³¹Dnipro Institute of the Interregional Academy of Personnel Management, Ukraine²Drohobych Ivan Franko State Pedagogical, Ukraine³Dragomanov Ukrainian State University, Ukraine¹<https://orcid.org/0000-0002-2305-4111>

samoilenckooxana@gmail.com

²<https://orcid.org/0009-0004-6694-4570>

irynabruhovecki@gmail.com

³<https://orcid.org/0000-0002-9777-8841>

affb73@gmail.com

PROFESSIONAL-PEDAGOGICAL SELF-REALIZATION OF FUTURE PROFESSIONALS IN THE CONTEXT OF ACMEOLOGICAL COMPETENCE FORMATION

Abstract. The article explores various aspects of the professional and pedagogical self-realization of future educators in the context of forming acmeological competence, which is the primary focus of the research. The authors emphasize that the modern educational environment should be oriented towards developing future educators' personalities, where professional and pedagogical self-realization is a central aspect of this process. In this context, the issue of forming acmeological competence – the ability to reach the pinnacle of professional activity – becomes particularly relevant. According to the authors, the task of higher education institutions is to reveal and expand the meaningful space of society, where future educators can make their own life, spiritual, and professional-pedagogical choices, facilitating the

mastery of their profession and allowing for optimal self-realization within it. Therefore, professional and pedagogical self-realization of future educators entails the continuous development of the educator as a personality and specialist, based on the improvement of professional qualities, abilities, and competencies, and it can drive the search for new opportunities to implement innovative approaches to teaching. Acmeological competence encompasses a wide range of skills and knowledge necessary for future educators to succeed in their professional activities (such as critical thinking, analysis, reflection, interaction, teamwork, and the application of modern technologies). The article proposes practical content for the training of future educators, aimed at proactive participation in classes, organization of independent and individual work, the organization of scientific and methodological seminars, colloquiums, and personal-professional development training on topics such as "Self-improvement of the Future Educator," "Self-identity of the Educator," and "Self-realization of the Educator," among others. Prospects for further research include studying the impact of implementing new pedagogical approaches, methods, and technologies on the development of self-realization and acmeological competence in future educators.

Keywords: institution of higher education; professional and pedagogical training of future specialists; acmeology; acmeological competence; self-realization of future educators; self-identity of educators; self-improvement of professional activity; practical content of training future educators.

Постановка проблеми. У сучасному освітньому середовищі велика увага приділяється не лише здобуттю знань та вмінь, а й розвитку особистості майбутніх фахівців-педагогів. Одним із ключових аспектів цього процесу є професійно-педагогічна самореалізація, яка є важливою складовою успішної кар'єри та відчуття власної значущості у професійному житті. У цьому контексті особливу актуальністю набуває проблема формування акмеологічної компетентності – здатності до досягнення вершини в професійній діяльності.

Ми розуміємо, що процес професійної самореалізації майбутніх фахівців у сфері освіти стає все більш актуальним у зв'язку з постійними змінами у суспільстві, економіці та технологіях. В умовах швидкої трансформації сучасного світу важливо, щоб майбутні фахівці були готові до постійного самовдосконалення, адаптації до нових умов та розвитку власної особистості в професійному середовищі. Формування акмеологічної компетентності сприяє розвитку цих якостей та спроможностей, що забезпечує майбутнім фахівцям конкурентоспроможність на ринку праці та високу ефективність у професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями професійно-педагогічної самореалізації майбутнього фахівця-педагога у контексті формування акмеологічної компетентності вивчається широким спектром дослідників. Так, О.Проценко окреслює зміст та структуру акмеологічної компетентності та наголошує, що вона здатна спрямовувати педагога на «правильний» шлях розвитку, а на основі урахування компонентів зумовлює неперервність процесу становлення педагога як особистості [4, с. 351]. Натомість Т.Дерека розглядає акмеологічні засади у самореалізації майбутнього фахівця, що пов'язана з особистими та суспільними мотивами, самосвідомістю та специфікою професії [1, с. 220]. При цьому науковиця О.Цюняк аналізує акмеологічний підхід, як стимулювання майбутніх фахівців до обдумування стратегій щодо планування діяльності із суб'єктами навчання, що зумовить урахування труднощів у професійному становленні на основі рефлексії та самокорекції професійної діяльності [10, с. 237].

Компонентами професійної самореалізації майбутніх педагогів вчена Л.Рибалко виділяє – мотиваційний, цільовий, оцінювально-особистісний та змістово-діяльнісний. Авторка розглядає їх через призму урахування пошукової діяльності, вміння педагога працювати у команді, а також поєднувати теоретичне та практичне у роботі [5, с. 45]. Натомість А.Смолюк до окреслених Л.Рибалко компонентів доєднує ще соціально-комунікативний, що характеризується налагодженням зв'язків між усіма учасниками освітнього процесу [7, с. 4].

Критично-важливим питанням становлення акмеологічної моделі майбутнього фахівця-педагога Т.Скорик виділяє етапи становлення, де розглядає підготовчий етап, як спосіб пошуку напрямків особистісного зростання педагога; діагностичний етап, як самопізнання; розвиваючий етап, як можливість саморегуляції; етап самоменеджменту, як розвиток здібностей до самопрезентації педагога [6, с. 11].

Питання підходів до розвитку професійно-педагогічної самореалізації фахівців досліджується у працях В.Фрицюк та В.Кременя. Так, В.Кремень виокремлює принципами самореалізації – об'єктивність, науковість, вмотивованість та добровільність [3, с. 10]. Натомість В.Фрицюк виділяє такі підходи, що забезпечать професійний саморозвиток фахівця, як особистісний, функціональний, змістовий та оцінний [9, с. 168].

Серед закордонних дослідників слід звернути увагу, що наголошується на тому, що сучасний фахівець повинен не лише розуміти свою сферу діяльності та володіти спеціальними знаннями, але і чітко усвідомлювати власне майбутнє [12, с. 220]. А дослідник Ostenda A. у своїй праці наголошує на тому, що акмеологічна компетентність важлива внаслідок того, що наука та освіта є циклічними, тож потрібно розвиватися протягом життя [11].

Однак, на наш погляд, питання професійно-педагогічної самореалізації майбутнього фахівця-педагога у контексті формування акмеологічної компетентності потребує ретельнішого огляду, що і зумовлює актуальність дослідження.

Мета дослідження – дослідити деякі аспекти професійно-педагогічної самореалізації майбутнього фахівця-педагога у контексті формування акмеологічної компетентності.

Методи дослідження: аналіз та синтез науково-методичної літератури з проблеми дослідження, що дозволили вивчити, об'єднати та узагальнити інформацію з наукових джерел; порівняння різних поглядів вітчизняних та закордонних дослідників; систематизація та узагальнення отриманих результатів теоретичного дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна система вищої освіти в Україні, як зазначає О.Проценко, настійно потребує постійного оновлення, що включає систематичне удосконалення засобів, методів і форм навчання [4, с. 344-354]. Це особливо актуально в сучасний період, коли через російсько-українську війну все більше навчання відбувається у змішаному форматі, поєднуючи традиційні та дистанційні методи. В результаті підготовка майбутніх фахівців у сфері освіти має адаптуватися до цих змін і реформ у галузі освіти, враховуючи модернізацію, розвиток особистих компетентностей та формування конкурентоздатних фахівців з творчим підходом до навчання. Такий фахівець повинен бути гнучким у організації навчального процесу, готовим до постійного самовдосконалення, відповідальним та орієнтованим на розв'язання соціальних проблем.

На сьогодні велика увага прикута до розвитку акмеологічної компетентності, що зумовлює постійний саморозвиток протягом усього життя, що обумовлено тим, що майбутні педагоги мають володіти спектром ролей в освітньому процесі, тобто бути модераторами, організаторами, координаторами, кураторами, тьюторами. Крім того, важливими компонентами саморозвитку є самовиховання та самоосвіта, оскільки потрібно розвивати не лише інтелектуальні та практичні навички, але й етичні та моральні цінності.

У вирішенні сучасних умов, де виникає необхідність постійного розвитку та удосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів відіграє нова міждисциплінарна галузь знань про людину – акмеологія, що виникла на перетині природничих, суспільних, гуманітарних і технічних дисциплін та вивчає феноменологію, закономірності та механізми розвитку особистості при досягненні нею найвищого рівня розвитку [5]. На сьогодні акмеологічна освіта набуває особливого значення у контексті підготовки висококваліфікованих спеціалістів, що здатні мислити професійно, творчо, компетентно.

Щодо сутності розуміння поняття «акмеологічна компетентність», то О.Кабанкова розглядає у своєму дослідженні, як «готовність і здатність зрілої особистості (студента) проектувати свій поступовий психічний та професійний розвиток із постійним ускладненням завдань, зростанням рівня їх досягнень, що найбільш повно реалізують потенційні особистісні ресурси людини через: акмеологічні знання, тобто обізнаність, поінформованість про те, які досягнення можливі у сфері психічного, професійного розвитку, їх рівні, варіанти; акмеологічні вміння – прийоми, способи, технології досягнень у сфері психічного розвитку та професійній сфері, прийоми розрізнення, оцінювання різних видів акме; акмеологічні якості особистості, які забезпечують рух особистості (студента) до окреслених досягнень, серед яких найбільш значущими є акме-мотивація та акме-здібності» [2, с. 149]. Авторка визначає, що основними видами акмеологічної компетентності для становлення майбутнього фахівця, його самореалізації є спеціальна компетентність («володіння власною професійною діяльністю на достатньо високому рівні, здатність проектувати свій подальший фаховий розвиток» [2, с. 150]); суспільна компетентність («володіння спільною (груповою) професійною діяльністю, співробітництвом» [2, с. 150]); особистісна компетентність («володіння способами особистісного самовираження та саморозвитку, засобами протистояння професійним деформаціям особи» [2, с. 150]); індивідуальна компетентність («готовність до фахового росту, володіння способами самореалізації та розвитку індивідуальності в межах професії» [2, с. 150]).

Натомість на погляд О.Стрюкової та В.Слюсаренка значимість акмеологічної компетентності для самореалізації педагога пов'язана з необхідністю постійного розвитку здобувачів освіти, що зумовить підвищення власного рівня саморозвитку в умовах нестабільності педагогічної діяльності загалом у сучасному вимірі. Автори визначають, що до структури акмеологічної компетентності можна віднести мотиваційно-ціннісну, когнітивну, процесуально-діяльнісну та особистісно-рефлексивну компоненти [8].

Слід зазначити, що на сьогодні не існує єдиного визначення «акмеологічна компетентність». Безпосередньо це обумовлено тим, що дане поняття є багатограним та може містити різні компоненти залежно від спрямування діяльності людини.

Відтак, погоджуючись із поглядом науковиць, ми розуміємо, що завдання закладу вищої освіти – розкрити та розширити смисловий простір соціуму, де майбутній педагог зможе здійснити власний життєвий, духовний, професійно-педагогічний вибір, що зумовить освоєння професії та дозволить оптимально самореалізуватись у ній.

Ми розуміємо, що професійно-педагогічна самореалізація майбутнього педагога передбачає постійний розвиток педагога як особистості та фахівця. Це означає, що він постійно працює над

удосконаленням своїх професійних якостей, здібностей та компетенцій, а також усвідомлює свої професійні цілі та потреби. Професійно-педагогічна самореалізація спонукає майбутнього педагога до пошуку нових можливостей для самовдосконалення, експериментування зі своєю педагогічною практикою та впровадження інноваційних підходів до навчання.

Акмеологічна компетентність, з іншого боку, охоплює широкий спектр навичок та знань, які необхідні майбутньому педагогу для досягнення успіху у його професійній діяльності. Це включає в себе вміння критично мислити, аналізувати та рефлексувати свою роботу, ефективно взаємодіяти зі студентами, вміння працювати в команді та використовувати сучасні педагогічні методи та технології. Відтак, взаємозв'язок між професійно-педагогічною самореалізацією та акмеологічною компетентністю полягає в тому, що саморозвиток педагога сприяє формуванню його компетентності. Чим більше педагог працює над своєю самореалізацією, тим більш він розвиває свої професійні навички та уміння, що впливає на його успішну діяльність у сфері освіти. Акмеологічна компетентність, у свою чергу, надає майбутньому педагогу необхідні інструменти та засоби для реалізації його професійних цілей та завдань, що є важливими складовими його самореалізації.

Професійно-педагогічна самореалізація майбутнього фахівця в контексті формування акмеологічної компетентності стимулюється постійним самовдосконаленням з метою розкриття його педагогічного потенціалу на теоретичному, практичному та науково-дослідному рівнях. Використання відповідних прийомів, методів, форм та засобів дозволяє суттєво підвищити рівень саморозвитку майбутнього фахівця. Так, теоретична підготовка студентів-педагогів до постійного самовдосконалення може здійснюватись через формування понятійного апарату, засвоєння найважливіших педагогічних категорій, а також культурологічних і наукових засад провідних концепцій професійного самовдосконалення. Майбутні педагоги мають можливість ознайомитися з розуміння сутності «Професійне самовдосконалення вчителя», щоб спрямувати зусилля студентів на пробудження усвідомленої мотивації до професійного самовдосконалення. Слід уточнити, що на наш погляд, на жаль, існуюча практика підготовки майбутніх педагогів часто не включає ознайомлення з теорією самовиховання й самовдосконалення, вважаючи, що дорослі люди повинні самі вирішувати свої проблеми. Проте сучасна освітня система повинна орієнтуватися на особистість, задовольняти її потреби та створювати ситуації вибору.

Практичний зміст підготовки майбутніх педагогів має бути спрямованим до постійного самовдосконалення на основі проактивної участі у заняттях, організації самотійної та індивідуальної роботи. Важливо проводити, на наш погляд, науково-методичні семінари, колоквіуми, симпозіуми на тему «Самоудосконалення особистості майбутнього педагога», «Самоідентичність педагога», «Самореалізація педагога», що охоплюватиме теми, що сприятимуть освоєнню технологій професійного самовдосконалення та самореалізації як фахівця. Крім того, варто організовувати тренінги особистісно-професійного розвитку. Такі заняття можуть бути у формі семінарів-практикумів, диспутів, дебатів, що зумовлюватимуть зміцнення спрямованості майбутніх педагогів на професійно-особистісне самовдосконалення та самореалізацію й зумовить розвинути їх самосвідомість у цілому.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, на наш погляд, взаємозв'язок між професійно-педагогічною самореалізацією та акмеологічною компетентністю майбутнього фахівця-педагога є надзвичайно важливим для сучасної освіти. Ця взаємодія дозволяє педагогу розвиватися як професіоналу та особистості, надає інструменти для досягнення успіху у професійній сфері та сприяє впровадженню інновацій у навчальний процес. Важливо підкреслити, що професійно-педагогічна самореалізація та акмеологічна компетентність взаємодоповнюють один одного і є ключовими елементами успішного професійного зростання майбутнього педагога. Встановлено, що чим більше педагог працює над своєю самореалізацією, тим більш він розвиває свої професійні навички та уміння, що дозволяє йому ефективно впливати на навчальний процес та досягати високих результатів у роботі зі студентами.

Перспективами подальших досліджень є вивчення впливу впровадження нових педагогічних підходів, методів та технологій на розвиток самореалізації та акмеологічної компетентності у майбутніх фахівців-педагогів.

Список використаних джерел

1. Дерка Т. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівця фізичного виховання. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. 549 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_7_7
2. Кабанкова О. М. Деякі аспекти акмеологічної компетентності майбутнього фахівця. *Проблеми освіти*, № 84, 2015. с. 148-151.
3. Кремень В. Професійний розвиток особистості – ключове завдання в умовах євроінтеграції. *Концептуальні засади професійного розвитку особистості в умовах євроінтеграційних процесів*. 2015. Вип. 1. С. 9-12. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32310623.pdf>

4. Проценко О. Акмеологічна компетентність майбутнього викладача закладу вищої освіти: структура і зміст. *Освітнологічний дискурс*. 2019. № 1-2 (24-25). С. 344-354.
5. Рибалко Л. Професійна самореалізація вчителів старшої школи в освітній проектній діяльності в контексті Нової української школи. Харків : Вид. група «Основа», 2018. 144 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d9d109fd-013d-41f7-902b-58e506f5988d/content>
6. Скорик Т. Акмеологічний підхід до становлення професійної успішності майбутнього вчителя. *Тенденції розвитку вищої освіти*. 2020. Вип. 7. С. 8-13. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/720423/1/visnik_163\(7\)-8-13.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/720423/1/visnik_163(7)-8-13.pdf)
7. Смоліук А. Професійний саморозвиток майбутніх учителів початкової школи в освітньому середовищі педагогічного коледжу. Київ: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2017. 240 с. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.01/dis_Smoliuk.pdf
8. Стрюкова О., Слюсаренко В. Акмеологічна компетентність вчителя та її складові. *Grail of Science*, No17, July, 2022. с. 294-300. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.22.07.2022.054>
9. Фрицюк В. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку. Вінниця: ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 2017. 532 с. URL: https://www.vspu.edu.ua/science/dis/des_12_1.pdf
10. Цюняк О. Реалізація акмеологічного підходу у професійній підготовці майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 68. С. 235-238. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.68-2.47>
11. Ostenda A. Science and education for sustainable development. Katowice: Publishing House of University of Technology, 2022. P. 1007. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/6ea021fc2983baf60afd42fd5d707a2.pdf>
12. Halchenko V., Snyatkova T., Semencha L., Bilozerska S., Tryfonova O., Ahiliar Tukler V. The Concept of Forming the Foundations of the Future Teacher's Professional Culture in the Context of Higher Education in Ukraine. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 15(4), 2023. P.p. 219-236. <https://doi.org/10.18662/rrem/15.4/790>

References

1. Dereka T. Akmeolohichni zasady neperervnoi profesiinoi pidhotovky fakhivtsia fizychnoho vykhovannia [Acmeological principles of continuous professional training of a physical education specialist]. Kyiv: Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka, 2017. 549 s. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_7_7 [in Ukrainian].
2. Kabankova O. M. Deiaki aspekty akmeolohichnoi kompetentnosti maibutnoho fakhivtsia [Some aspects of the acmeological competence of the future specialist]. *Problemy osvity*, № 84, 2015. P.p. 148-151. [in Ukrainian].
3. Kremen V. Profesiyni rozvytok osobystosti – kliuchove zavdannia v umovakh yevrointehratsii [Professional development of the individual is a key task in the conditions of European integration]. *Kontseptualni zasady profesiinoho rozvytku osobystosti v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv*. 2015. Vyp. 1. P.p. 9-12. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32310623.pdf> [in Ukrainian].
4. Protsenko O. Akmeolohichna kompetentnist maibutnoho vykladacha zakladu vyshchoi osvity: struktura i zmist [Acmeological competence of the future teacher of a higher education institution: structure and content.]. *Osvitolohichni dyskurs*. 2019. № 1-2 (24-25). P.p. 344-354. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30583/1/O-Protsenko_OD_1-2_IS.pdf [in Ukrainian].
5. Rybalko L. Profesiina samorealizatsiia vchyteliv starshoi shkoly v osvitnii proektnii diialnosti v konteksti Novoi ukrainskoi shkoly [Professional self-realization of high school teachers in educational project activities in the context of the New Ukrainian School]. Kharkiv : Vyd. hrupa «Osnova», 2018. 144 s. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d9d109fd-013d-41f7-902b-58e506f5988d/content> [in Ukrainian].
6. Skoryk T. Akmeolohichni pidkhid do stanovlennia profesiinoi uspihnosti maibutnoho vchytelia [Acmeological approach to the formation of professional success of the future teacher]. *Tendentsii rozvytku vyshchoi osvity*. 2020. Vyp. 7. P.p. 8-13. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/720423/1/visnik_163\(7\)-8-13.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/720423/1/visnik_163(7)-8-13.pdf) [in Ukrainian].
7. Smoliuk A. Profesiyni samorozvytok maibutnikh uchyteliv pochatkovoi shkoly v osvitnomu seredovyshchi pedahohichnoho koledzhu [Professional self-development of future primary school teachers in the educational environment of a pedagogical college]. Kyiv: Natsionalnyi pedahohichniy universytet imeni M. P. Drahomanova, 2017. 240 s. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.01/dis_Smoliuk.pdf [in Ukrainian].
8. Striukova O., Sliusarenko V. Akmeolohichna kompetentnist vchytelia ta yii skladovi [Acmeological competence of the teacher and its components]. *Grail of Science*, No17, July, 2022. P.p. 294-300. URL: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.22.07.2022.054> [in Ukrainian].
9. Frytsiuk V. Teoretychni ta metodychni zasady pidhotovky maibutnikh pedahohiv do bezperervnoho profesiinoho samorozvytku [Theoretical and methodological principles of training future teachers for continuous professional self-development]. Vinnytsia: VDPU imeni Mykhaila Kotsiubynskoho, 2017. 532 s. URL: https://www.vspu.edu.ua/science/dis/des_12_1.pdf [in Ukrainian].
10. Tsiuniak O. Realizatsiia akmeolohichnoho pidkhodu u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh mahistriv pochatkovoi osvity do innovatsiinoi diialnosti [Implementation of the acmeological approach in the professional training of future masters of primary education for innovative activities]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. 2020. № 68. S. 235-238. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.68-2.47> [in Ukrainian].
11. Ostenda A. Science and education for sustainable development. Katowice: Publishing House of University of Technology, 2022. P. 1007. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/6ea021fc2983baf60afd42fd5d707a2.pdf> [in English].
12. Halchenko V., Snyatkova T., Semencha L., Bilozerska S., Tryfonova O., Ahiliar Tukler V. The Concept of Forming the Foundations of the Future Teacher's Professional Culture in the Context of Higher Education in Ukraine. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 15(4), 2023. P.p. 219-236. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/15.4/790> [in English].